

โครงการวิจัยเรื่อง กลไกตลาดยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Market Mechanism of Para rubber in Northeast Thailand

ผู้ดำเนินการวิจัย ผศ.ดร.สุภาภรณ์ พวงชมพู

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลไกตลาดยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่ จังหวัดหนองคาย อุดรธานี ขอนแก่น และบุรีรัมย์ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 320 ครัวเรือนได้แก่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 38 ครัวเรือน อุดรธานี จำนวน 106 ครัวเรือน ขอนแก่น จำนวน 121 ครัวเรือน และบุรีรัมย์ จำนวน 55 ครัวเรือน พบว่า เกษตรกรปลูกยางพาราส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี และจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) ทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก และตัดสินใจปลูกยางพาราเนื่องจากเป็นพืชเศรษฐกิจของไทยและให้ราคาที่ดี ซึ่งต้องลงทุนด้วยตนเอง โดยมีเงินลงทุนเริ่มแรก 49,653.58 บาท หรือได้รับการสนับสนุนปลูกยางพาราจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 คนต่อครัวเรือน แต่มีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเกษตร (ยางพารา) เพียง 2 คนต่อครัวเรือน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีสมาชิกบางท่านยังเป็นนักเรียน นักศึกษา หรือประกอบอาชีพอื่น (แรงงานแฝง) ซึ่งจะปลูกอยู่ในช่วง 70-89 ต้นต่อไร่ และส่วนใหญ่ใช้ระยะปลูก 3×7 เมตร ซึ่งพันธุ์ที่ให้ความนิยมในการปลูกคือพันธุ์ RRIM 600 จะกรีดยาง 2 วัน เว้น 1 วัน ในช่วงฤดูฝน และฤดูหนาว แต่จะพักหน้ายางในช่วงฤดูร้อน เนื่องจากให้ปริมาณน้ำยางค่อนข้างน้อย เกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะผลิตในรูปของยางก้อนถ้วยและยางแผ่นดิบ ซึ่งผลผลิตหลักจะเป็นยางก้อน เนื่องจากมีกระบวนการผลิตง่ายที่สุดและเหมาะสมสำหรับผู้ที่มีกำลังทรัพย์น้อยหรือผู้ที่เริ่มทำการผลิตใหม่ๆ โดยมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยหลังการเปิดกรีดยาง 306.79 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 46.92 บาทต่อไร่ และเกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 2,270.27 บาทต่อไร่ ซึ่งจะจำหน่ายแบบรวมกลุ่มผ่านตลาดประมูลท้องถิ่น ซึ่งผู้ผลิตจะนำยางพารามาจำหน่าย ณ จุดรวมยางเพื่อรอการประมูล หลังจากนั้นวันถัดมาเมื่อทราบราคาประมูลแน่นอนแล้วก็จะทำการชั่งน้ำหนักและจ่ายค่าตอบแทนรายได้ให้กับเกษตรกรผู้นำมาจำหน่ายในกลุ่มสมาชิก โดยมีสำนักงานกองทุนสงเคราะห์สวนยาง (สกย.) เป็นผู้ดูแล และจำหน่ายผ่านตลาดท้องถิ่น ด้วยเหตุผลที่ว่า เกษตรกรมีความต้องการใช้เงินอย่างเร่งด่วนจึงนำผลผลิตยางพาราที่ได้ไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าท้องถิ่นหรือพ่อค้าแร่และพ่อค้าท้องถิ่น

จากข้อมูลข้างต้นจึงทำให้มีผู้สนใจปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งเป็นผลมาจากสถานการณ์ของตลาดยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะปรับตัวสูงขึ้น และมีปริมาณความต้องการของผู้บริโภคยางพาราในต่างประเทศค่อนข้างสูง จึงส่งผลให้ราคาขยับตัวสูงขึ้นซึ่งช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราให้ทำการผลิตในปริมาณที่เพิ่มขึ้นด้วย จึงมีการจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดเครือข่ายของตลาดกลางยางพาราเพื่อทำการรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ที่มีความห่างไกลจากตลาดกลาง และเพื่อลดต้นทุนการขนส่งของผู้ผลิตในพื้นที่ห่างไกลนั่นเอง นอกจากนี้ รัฐบาลควรช่วยควบคุมและประกันราคายางพาราไม่ให้ตกต่ำจนเกินไป ช่วยควบคุมราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย ไม่ให้มีราคาสูงเกินไป

Title **Market Mechanism of Para Rubber in Northeast Thailand**
Researcher **Asst.Prof.Dr. Supaporn Puangchomphoo**
Organization **Department of Agricultural Economics, Faculty of Agriculture,**
Khon Kaen University

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate market mechanism of Para rubber in the Northeast of Thailand, including Nong Khai, Udon Thani, Khon Kaen and Buriram provinces. Data were collected by means of interviews with Para rubber farmers from 320 households, including 38 households in Nong Khai Province, 106 households in Udon Thani Province, 121 households in Khon Kaen Province, and 55 households in Buriram Province.

It was found that most of the rubber farmers were in the age range of 41-50 years, completed the primary school (Grade 4 – Grade 6), worked on agriculture as their main career, and decided to grow rubber tree because it was Thai economic crop with good prices. With regard to money invested into rubber farming, the farmers spent their own money and also received assistance from the Office of the Rubber Replanting Aid Fund. Their average initial investment amount was 49,653.58 Baht. The average number of family members was 5, but only two members worked on the rubber farm. This might be due to the fact that some family members were students or had other careers (disguised unemployment). Averagely, there were 70-89 rubber trees planted per rai (equal to 1,000 m²), with the spacing of 3x7 meters. The most popular Para rubber variety planted in the Northeast was RRIM 600. The alternate daily tapping system (two days in tapping followed by one day rest) was employed during the rainy and cold seasons, but the rubber trees would be given a rest in the hot season because rubber latex yield was quite low during that time of the year. Rubber farmers in Northeast Thailand produced the Para rubber latex in the forms of cup lump and raw rubber sheet. The main product was cup lump because it required easier production process and was most suitable for new farmers or those with small amount of money. After Para rubber trees could be tapped, the farmers had an average variable cost of 306.79 Baht per rai, an average fixed cost of 46.92 Baht per rai, and an average net income of 2,270.27 Baht per rai. With regard to sale of rubber products, the farmers would gather and form a group through local auction market which farmers have brought rubber before bidding day. On the bidding day, rubber is weighted and farmer got money. Also, it distributes their products to middlemen.

As above mentioned, more farmers are interested in cultivating rubber trees. This could result from the fact that rubber prices in the Northeast tended to increase. High demand from international rubber consumers led to an increase in rubber prices, motivating rubber farmers to grow more rubber trees. As a result, the network marketing of rubber central markets was formed to facilitate the purchase and sale of rubber products in remote areas. There was also a development of a market network to reduce the producers' costs of transportation of their products.

Moreover, the government should play a suitable role and promote rubber plantation in the Northeast as well as control the rubber prices to ensure that they would not be too low. Moreover, the government should help control the prices of production factors, such as fertilizers, to ensure that they would not be too high.